

ผลกระทบของการส่งออกสุทธิในกลุ่มอาหารต่อการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทย

ธนโชติ บุญวรโชติ¹ และนนท์ คงเชื้อเงิน^{1*}

¹ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*nont.ko@ku.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการส่งออกสุทธิในกลุ่มอาหารต่อการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทย โดยสร้างแบบจำลองเปรียบเทียบระหว่าง FDI ในภาคสินค้าอาหารและ FDI รวม ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลทศวรรษมือนุกรมเวลารายปี 21 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545–2566 ถูกรวบรวมจาก UNCTAD ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารโลก และกระทรวงแรงงาน ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีถดถอยพหุคูณเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression) ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ FDI ในภาคอาหารมีเพียงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ขณะที่ FDI รวมได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจาก 4 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าการส่งออกสุทธิของสินค้าอาหาร GDP ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ทั้งนี้ GDP และค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ FDI รวม ขณะที่มูลค่าการส่งออกสุทธิของสินค้าอาหาร และค่าใช้จ่ายด้าน R&D มีความสัมพันธ์เชิงลบ ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราเงินเฟ้อไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ FDI ทั้งสองประเภท การเติบโตทางเศรษฐกิจและโครงสร้างค่าจ้างมีบทบาทสำคัญในการดึงดูด FDI รวม ขณะที่การส่งออกอาหารและการลงทุนด้านวิจัยอาจยังไม่เชื่อมโยงกับ FDI อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่ตอบสนองต่อโอกาสในภาคอาหารและนวัตกรรมให้มีผลในการดึงดูด FDI ให้ชัดเจน เพราะ FDI ในภาคอาหารจะมีส่วนช่วยในการเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่เศรษฐกิจของประเทศไทย

คำสำคัญ: การเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ผลกระทบของการส่งออกสุทธิ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ค่าใช้จ่ายด้าน R&D อัตราแลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อ

The Impact of Net Food Exports on the Growth of Foreign Direct Investment (FDI) in Thailand

Tanachote Boonvorachote¹ and Nont Kongchuejeen^{1*}

¹Department of Agro-Industrial Technology, Faculty of Agro-Industry, Kasetsart University

*nont.ko@ku.th

Abstract

This study aims to examine the impact of net food exports on the growth of foreign direct investment (FDI) in Thailand by developing a comparative model between FDI in the food sector and total FDI. The research employed secondary annual time-series data spanning 21 years (2002–2023), collected from UNCTAD, the Bank of Thailand, the World Bank, and the Ministry of Labor. Stepwise multiple linear regression was applied to identify key influencing factors. The findings reveal that gross domestic product (GDP) is the only variable that significantly affects FDI in the food sector, whereas total FDI is significantly influenced by four variables: net food exports (NFE), GDP, minimum wage, and research and development (R&D) expenditure. GDP and minimum wage have a positive relationship with total FDI, while NFE and R&D expenditure show a negative relationship. Exchange rate and inflation rate do not exhibit statistically significant effects on either form of FDI. These results suggest that economic growth and labor cost structure are key drivers of FDI at the national level, while exports and innovation still lack strong linkages to foreign investment. Thus, investment promotion policies should focus more on strengthening the food sector and innovation capacity to enhance Thailand's ability to attract high-quality FDI and sustain long-term economic competitiveness.

Keywords: Foreign direct investment growth, net food exports, gross domestic product (GDP), minimum wage, R&D expenditure, exchange rate, inflation rate

1. บทนำ

ประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก ด้วยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานที่มีทักษะ และระบบการแปรรูปอาหารที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้อุตสาหกรรมอาหารมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในหลายมิติ ทั้งในด้านการสร้างรายได้ การจ้างงาน และการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ ข้อมูลปี 2566 จาก TPSO [1] ระบุว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของอุตสาหกรรมอาหารไทยในปี พ.ศ. 2566 อยู่ที่ประมาณ 1.14 ล้านล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 9.1 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.3 ของ GDP รวมทั้งประเทศ และร้อยละ 24.6 ของ GDP ภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของภาคอาหารในระบบเศรษฐกิจไทยอย่างชัดเจน

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยมีสัดส่วนการส่งออกกลุ่มอาหารคิดเป็นร้อยละ 16 ของการส่งออกรวม รองจากกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่มีสัดส่วนร้อยละ 71 [2] เป็นผู้ส่งออกสินค้าอาหารรายใหญ่อันดับที่ 14 ของโลก [3] ทั้งนี้ จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยได้แสดงถึงแนวโน้มการส่งออกสุทธิของสินค้าอาหาร (Net Food Export: NFE) ว่ามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556–2566) ขณะที่มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ หรือ FDI ในภาคอุตสาหกรรมอาหารยังคงทรงตัวในช่วงต้น และเพิ่งเริ่มขยายเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2562–2565 ซึ่งอาจสะท้อนถึงการที่นักลงทุนต่างชาติเริ่มมองเห็นโอกาสในการเติบโตของตลาดส่งออกอาหารของไทย

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างการค้าสุทธิของสินค้าอาหารกับการเติบโตของ FDI ในภาคอุตสาหกรรมอาหารโดยเฉพาะ ทั้งที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในฐานะฐานการผลิตอาหารของโลก นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมามักพิจารณาเฉพาะมูลค่า FDI รวม โดยขาดการแยกวิเคราะห์เฉพาะเจาะจงในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจมหภาคที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนจากต่างประเทศ โดยใช้ตัวแปรอิสระจำนวน 6 ตัว ได้แก่ (1) มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (2) GDP (3) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (4) อัตราแลกเปลี่ยน (5) อัตราเงินเฟ้อ และ (6) งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการไหลเข้าของ FDI หรือไม่ โดยใช้ตัวแปรตาม 2 รายการ คือ (1) มูลค่า FDI ในภาคอุตสาหกรรมอาหาร และ (2) มูลค่า FDI รวม

การศึกษานี้จะช่วยเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้ในประเด็นที่ว่า ประเทศไทยสามารถใช้ศักยภาพด้านการส่งออกอาหารเป็นกลไกสำคัญในการดึงดูด FDI ได้หรือไม่ รวมถึงสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคดังกล่าวส่งผลต่อการลงทุนเฉพาะกลุ่มอาหาร (FDI Food) แตกต่างจากการลงทุนภาพรวม (FDI รวม) อย่างไร ผลการศึกษาจะนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สามารถสนับสนุนการดึงดูดการลงทุนที่มีคุณภาพ และส่งเสริมให้ประเทศไทยสามารถยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสู่ตลาดโลกได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการส่งออกสุทธิในกลุ่มอาหารต่อการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทย

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย สามารถแบ่งแยกผลการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกและกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

Somsak Chotchuan [4] พบว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตัวแปรที่สัมพันธ์เชิงบวกกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของผู้ลงทุนและของไทย อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยระหว่างประเทศ ระดับการเปิดประเทศและการเข้าร่วมเขตการค้าเสรี ขณะที่ตัวแปรที่ความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ ระยะทางระหว่างประเทศ ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของไทย และวิกฤติเศรษฐกิจ นอกจากนี้อัตราค่าจ้างแรงงานยังมีความสัมพันธ์เชิงลบที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

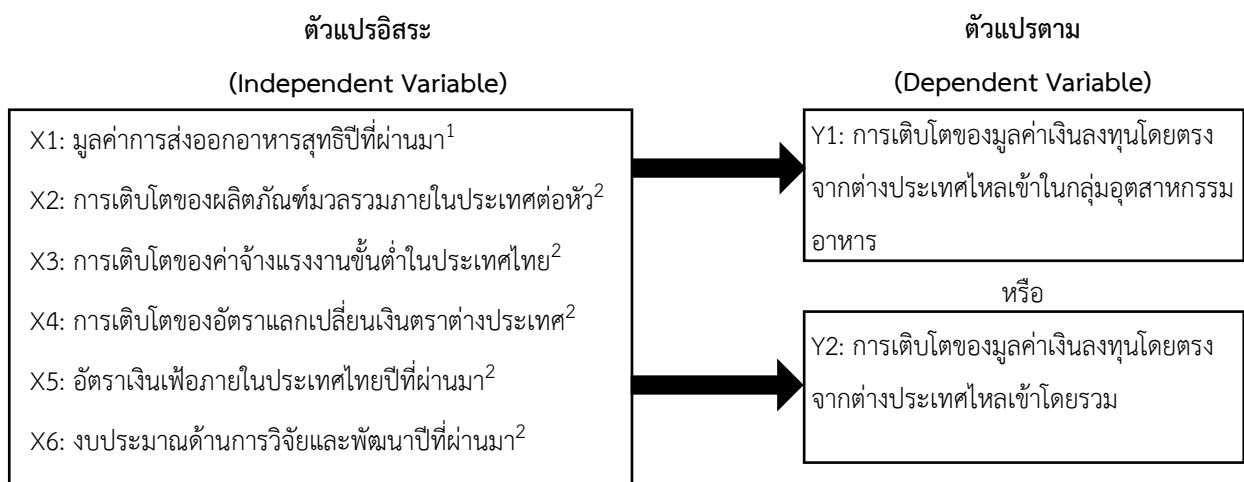
Thaniya Okapanom and Thitiwan Sricharoen [5] พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อัตราเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปีที่ผ่านมา อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อัตราเงินเฟ้อในประเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลงทุน ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐและการเก็บภาษีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการลงทุน

Phatarawut Songkitboon [6] พบว่าดัชนีราคาผู้บริโภคและค่าใช้จ่ายภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ ขณะที่อัตราค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราไม่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

Sayamol Punprasert et al. [7] ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากประเทศเนเธอร์แลนด์ในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของไทย พบว่า ค่าจ้างแรงงาน มูลค่าการส่งออกมีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนยูโรอัตราเงินเฟ้อ มูลค่าการนำเข้า และเงินลงทุนจากต่างประเทศในปีที่ผ่านมาความสัมพันธ์เชิงลบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ขณะที่เสถียรภาพทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไม่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

Phuditshinnapatra et al. [8] พบว่าเหตุการณ์ทางการเมืองในปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการไหลเข้าของ FDI อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การเปิดการค้าและภัยพิบัติทางธรรมชาติมีผลกระทบเชิงลบต่อ FDI อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้พบว่าผลกระทบของ COVID-19 มีผลกระทบเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีนัยสำคัญเลย

จากภาพรวมการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จึงสามารถตั้งกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

หมายเหตุ : 1,2 คือตัวแปรอิสระหลักและรองที่เลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ทั้งมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยรวม (FDI) และการลงทุนเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมอาหาร (FDI_f) เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีผลต่อ FDI โดยรวม จะมีอิทธิพลในทิศทางเดียวกันกับอุตสาหกรรมอาหารหรือไม่ เนื่องจากภาคอาหารเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศและมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการผลิต การส่งออก และความมั่นคงทางอาหาร จึงมีความจำเป็นต้องแยกวิเคราะห์เฉพาะเจาะจงเพิ่มเติม นอกจากนี้การวิเคราะห์ในระดับอุตสาหกรรมยังช่วยระบุปัจจัยเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับกลุ่มอุตสาหกรรมเฉพาะมากกว่าการใช้แนวทางทั่วไปจากข้อมูลภาพรวมของประเทศ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ใช้ข้อมูลทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทยที่มีผลต่อการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ระหว่างปี พ.ศ. 2545–2566

กลุ่มตัวอย่าง ใช้ข้อมูลเชิงอนุกรมเวลา (Time Series Data) ที่ได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่เชื่อถือได้ เช่น UNCTAD ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารโลก และกระทรวงแรงงาน ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ เลือกช่วงเวลา 21 ปี ที่มีความต่อเนื่องและมีข้อมูลครบถ้วนสำหรับการวิเคราะห์เชิงสถิติ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเป็นข้อมูลรายปี (อนุกรมเวลา) ครอบคลุมระยะเวลา 21 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2566 โดยรวบรวมจาก UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารโลก และกระทรวงแรงงานของประเทศไทย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงอนุมานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธี Stepwise Backward Elimination มีจุดประสงค์หลักเพื่อช่วยคัดเลือกตัวแปรที่เหมาะสมที่สุดในแบบจำลอง ป้องกันความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (multicollinearity) ลดความซับซ้อนของโมเดล และเพิ่มความแม่นยำในการพยากรณ์ แบบจำลองถดถอยเชิงเส้นสำหรับ FDI ในภาคสินค้าอาหารและ FDI รวม แสดงในสมการที่ (1) และ (2)

$$FDI_F = \beta_0 + \beta_1 GDP_t + \beta_2 WAG_t + \beta_3 ECR_t + \beta_4 INF_{t-1} + \beta_5 NFE_{t-1} + \beta_6 RDE_{t-1} + \varepsilon_t \quad (1)$$

$$FDI = \beta_0 + \beta_1 GDP_t + \beta_2 WAG_t + \beta_3 ECR_t + \beta_4 INF_{t-1} + \beta_5 NFE_{t-1} + \beta_6 RDE_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2)$$

โดยที่

FDI_F	คือ	การเติบโตของมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าในอุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทย (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
FDI	คือ	การเติบโตของมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวมของประเทศไทย (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
GDP_t	คือ	การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
WAG_t	คือ	การเติบโตของค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย (บาท/วัน)
ECR_t	คือ	การเติบโต (อ่อนค่า) ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาท: ดอลลาร์สหรัฐ)
INF_{t-1}	คือ	อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศไทยปีที่ผ่านมา (%)
NFE_{t-1}	คือ	มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิปีที่ผ่านมา (ล้านบาท)
RDE_{t-1}	คือ	ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาปีที่ผ่านมา (% of GDP)
β_0	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
$\beta_1 - \beta_6$	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
ε_t	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)

ข้อมูลของตัวแปรจะถูกแปลงให้อยู่ในรูปของอัตราการเติบโตเทียบกับปีก่อนหน้าทำให้ข้อมูลมีสเกลเดียวกันแทนที่การแปลงแบบ Log หรือ Log Difference ที่มีข้อจำกัดกับข้อมูลที่มีค่าเป็นศูนย์หรือติดลบ โดยใช้สูตร

$X_i = \ln X_t - \ln X_{t-1} \approx (X_t - X_{t-1}) / X_{t-1}$ ก่อนนำเข้าสู่โปรแกรมคำนวณด้วยคอมพิวเตอร์ทำให้ผลการแปลความได้เข้าใจดีขึ้นในรูปของอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ (%) โดยตัวแปรที่ถูกแปลง ได้แก่ FDI, FDI_F , GDP, WAG และ ECR

3.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง

3.4.1 ข้อสมมติการแจกแจงแบบปกติของค่าคลาดเคลื่อน (Normality assumption)

ทำการตรวจสอบการแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อน (Residuals) ด้วยกราฟ Normal Probability Plot และใช้ สถิติทดสอบ Anderson-Darling (AD test) หรือ Kolmogorov-Smirnov (KS test) เพื่อยืนยันความเป็นปกติโดยหากกราฟแสดงค่าจุดเรียงตัวเป็นเส้นตรงใกล้เส้นทฤษฎี และค่า p-value > 0.05 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

3.4.2 ข้อสมมติความแปรปรวนคงที่ (Constant variance assumption)

ทำการตรวจสอบความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนด้วยกราฟ Residual vs Fitted Value หากกราฟไม่มีจุดเรียงตัวเป็นลักษณะโหล่งหรือรูปพัด แสดงว่าความแปรปรวนคงที่.

3.4.3 ข้อสมมติความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (Independent assumption or correlations between error terms)

ใช้ค่า Durbin-Watson Statistic ในการตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยค่าที่ใกล้ 2 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระ ถ้าค่าน้อยกว่า 2 มากๆ แปลว่า มีสหสัมพันธ์ระหว่าง error term เชิงบวก และถ้าค่ามากกว่า 2 มากๆ แปลว่า มีสหสัมพันธ์ระหว่าง error term เชิงลบ

3.4.4 การตรวจสอบค่าผิดปกติ (Outliers)

ใช้ค่า Standardized Residual ในการระบุค่าผิดปกติ หากมีค่าสัมบูรณ์น้อยกว่า 3 ถือว่าไม่มีค่าผิดปกติ.

3.4.5 ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

ใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อประเมินปัญหา multicollinearity ค่าที่เหมาะสมควรน้อยกว่า 10

4. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 Analysis of Variance with Stepwise Backward Elimination

Source	Model1, FDI_F					Model2, FDI				
	DF	Adj SS	Adj MS	F-value	P-value	DF	Adj SS	Adj MS	F-value	P-value
Regression	1	4.509	4.509	5.010	0.037**	4	48.073	12.018	14.500	0.000*
GDP	1	4.509	4.509	5.010	0.037**	1	7.103	7.103	8.570	0.010*
WAG						1	33.378	33.378	40.260	0.000*
NFE						1	4.811	4.811	5.800	0.028**
RDE						1	6.528	6.528	7.870	0.013**
Error	19	17.105	0.900			16	13.264	0.829		
Total	20	21.614				20	61.337			

หมายเหตุ : *, **, *** นัยสำคัญที่ระดับ 1%, 5%, 10%

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่า P-value ของ Regression ของ FDI_F เท่ากับ 0.037 และของ FDI เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าทั้งสองโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโมเดล FDI ภาคอาหาร (FDI_F) มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โมเดล FDI รวม (FDI) มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นสูงกว่าที่ 99% ในส่วนของตัวแปรอิสระพบว่าการเติบโตของ GDP เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งต่อ FDI ภาคอาหาร (FDI_F) และ FDI รวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และ 99% ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ FDI รวม ได้แก่ ค่าแรงขั้นต่ำ (WAG) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ทั้งการส่งออกอาหารสุทธิ (NFE) และค่าใช้จ่ายด้าน R&D (RDE) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 2 Coefficients

Term	Model1, FDI_F					Model2, FDI				
	Coef	SE	T-Value	P-value	VIF	Coef	SE	T-Value	P-value	VIF
Constant	0.90	0.279	3.23	0.004*		14.07	6.030	2.330	0.033**	
GDP	-6.08	2.72	-2.24	0.037**	1.000	10.32	3.530	2.930	0.010*	1.830
WAG						16.01	2.520	6.350	0.000*	1.110
NFE						-20.72	8.600	-2.410	0.028**	7.450
RDE						-3.24	1.150	-2.810	0.013**	5.540

หมายเหตุ : *, **, *** นัยสำคัญที่ระดับ 1%, 5%, 10%

จากตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเป็นไปตามสมการถดถอย สมการที่ (3) และ (4) ดังนี้

สมการถดถอยสำหรับ FDI ในภาคสินค้าอาหาร

$$FDI_F = 0.90 - 6.08 GDP \quad (3)$$

สมการถดถอยสำหรับ FDI รวม

$$FDI = 14.07 + 10.32 GDP + 16.01 WAG - 20.72 NFE - 3.24 RDE \quad (4)$$

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP_t) มีความสัมพันธ์เชิงทิศทางเดียวกันกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวม (FDI) หมายความว่า ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP_t) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าในประเทศไทย เพิ่มขึ้น 10.32% นั่นหมายความว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นมักบ่งบอกถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของประชากรในประเทศ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยที่สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่การมีกำลังซื้อที่มากขึ้น ทำให้ตลาดภายในประเทศมีศักยภาพในการเติบโตสูง นักลงทุนต่างประเทศจะมองเห็นโอกาสในการขายสินค้าและบริการได้มากขึ้น และมีความมั่นใจในการขยายธุรกิจหรือลงทุนในประเทศไทย แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบในครั้งนี้นพบว่า GDP มีความสัมพันธ์เชิงตรงข้าม ต่อ FDI ภาคอาหาร หมายความว่า ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP_t) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าในประเทศไทย ลดลง 6.08% สะท้อนให้เห็นว่าในช่วงเวลาที่ศึกษา การลงทุนจากต่างประเทศในภาคอาหารของไทย (FDI_F) มุ่งเน้นไปที่ตลาดการส่งออกมากกว่าการขายภายในประเทศ

2) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย (WAG_t) ไม่มีความสัมพันธ์กับ FDI ภาคอาหาร แต่มีความสัมพันธ์เชิงทิศทางเดียวกันกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวม (FDI) และจากสมการที่ 4 หมายความว่า ถ้าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย (WAG_t) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย เพิ่มขึ้น 16.01% สะท้อนให้เห็นว่าในช่วงเวลาที่ศึกษาแรงงานไทยมีแรงงานที่มีฝีมือ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความพร้อมของแรงงานที่ช่วยดึงดูดการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ

3) มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (NFE_t) ไม่มีความสัมพันธ์กับ FDI ภาคอาหาร แต่มีความสัมพันธ์เชิงทิศตรงข้ามกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวม (FDI) และจากสมการที่ 4 หมายความว่า ถ้ามูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (NFE_t) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าสุทธิ ลดลง 20.72 % นั่นหมายความว่าความสามารถในการส่งออกอาหารของประเทศไทยเป็นความสามารถของผู้ประกอบการในประเทศไทยเอง ทำให้นักลงทุน

ต่างชาติไม่เลือกเข้ามาแข่งขันหรือลงทุนเพราะมองว่านักลงทุนในประเทศด้านอาหารมีความแข็งแกร่งและควบคุมตลาดได้ ส่วน FDI รวมที่ไหลเข้ามานั้นมาเพื่อลงทุนในอุตสาหกรรมอื่นๆ

4) ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาจากปีที่ผ่านมา (RDE_{t-1}) ไม่มีความสัมพันธ์กับ FDI ภาคอาหาร แต่มีความสัมพันธ์เชิงทิศตรงข้ามกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวม (FDI) และจากสมการที่ 4 หมายความว่า ถ้าค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (RDE_{t-1}) เพิ่มขึ้น 1% ของ GDP จะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าสุทธิ ลดลง 3.24 % นั้นหมายความว่าค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยเป็นการวิจัยและพัฒนาในด้านสาขาอื่นที่ไม่ใช่ภาคสินค้าอาหาร ประเทศผู้ลงทุนโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วที่อาศัยข้อได้เปรียบจากการมีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง ได้เข้าไปลงทุนและแข่งขันกับผู้ประกอบการของประเทศผู้รับทุนที่ไม่มีนโยบายส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเป็นของตัวเองและอาศัยเรื่องความได้เปรียบของแหล่งที่ตั้งในประเทศผู้รับทุน เช่น มีแหล่งวัตถุดิบและทรัพยากรที่สมบูรณ์ มีค่าแรงต่ำ และการเข้าถึงลูกค้าและตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการเติบโต

ตารางที่ 3 Model Summary

	Model1, FDI_F		Model2, FDI	
	Full Model	Step wise	Full Model	Step wise
R-Sq	39.18%	20.86%	78.89%	78.38%
R-Sq (adj)	13.12%	16.70%	69.85%	72.97%

จากตารางที่ 3 พบว่าแบบจำลองที่ 1 ของ FDI ภาคอาหารอธิบายความแปรปรวนได้น้อยถึงแม้จะมีการตัดตัวแปรด้วยวิธี Stepwise regression แล้วก็ตาม โดยค่า R-Sq (adj) มีค่า 16.70% ต่างกับแบบจำลองที่สองของ FDI รวม หลังการตัดตัวแปรค่า R-Sq ลดลงเล็กน้อยแต่ค่า R-Sq (adj) เพิ่มขึ้นเป็น 72.97% ซึ่งหมายถึงแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม ได้ถึงร้อยละ 72.97 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลอง FDI รวมสามารถอธิบายปัจจัยที่เลือกใช้ได้ดีและการใช้ Stepwise ก็ช่วยให้แบบจำลองมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากขึ้น

ตารางที่ 4 Model Adequacy Checking

รายการตรวจสอบ	เงื่อนไข	Model1, FDI_F	Model2, FDI
1.ข้อสมมติความเป็นปกติ	AD-test, P-value > 0.05	0.54	0.07
2.ข้อสมมติความเป็นอิสระ	Durbin-Watson $\approx$ 2.0	2.39	1.95
3.ข้อสมมติความแปรปรวนคงที่	กราฟ Residuals vs. Fitted Value ไม่เป็นรูปพัด	ไม่เป็น	ไม่เป็น
4.ไม่มีค่าผิดปกติ	$ SRES < 3$	0.13-2.12	0.17-1.93
5.ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้นต่ำ	VIF < 10	1	1.11-7.45
สรุป		แบบจำลองมีความเหมาะสม	แบบจำลองมีความเหมาะสม

จากตารางที่ 4 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองทั้งสองชุดมีความเหมาะสมเนื่องจากค่าต่างๆในรายการตรวจสอบทั้งห้าข้อผ่านเงื่อนไขและอยู่ในช่วงที่กำหนด จึงสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อ FDI ได้อย่างเชื่อถือ และสนับสนุนความน่าเชื่อถือของสมการถดถอยในงานวิจัยนี้ ดังแสดงในสมการที่ (3) และ (4)

4.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาผลกระทบของการส่งออกสุทธิในกลุ่มอาหารต่อการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทย พบว่า

มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (NFE_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้า หมายความว่า ถ้ามูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (NFE_t) เพิ่มขึ้นจะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลงแสดงถึงความสามารถในการส่งออกอาหารของประเทศไทยเป็นความสามารถของผู้ประกอบการในประเทศไทยเอง ส่วน FDI รวมที่ไหลเข้ามานั้นเข้ามาเพื่อลงทุนในอุตสาหกรรมอื่นๆที่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sayamol Punprasert et al. [7] ที่กล่าวไว้ว่ามูลค่าการส่งออกของไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการลงทุนโดยตรงในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าการเติบโตของการส่งออกอาหารส่งผลต่อ FDI โดยรวมจากอุตสาหกรรมสนับสนุนซึ่งครอบคลุมการลงทุนในภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกอาหารในห่วงโซ่อุปทาน เช่น โลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน บรรจภัณฑ์ การส่งออกอาหารสุทธิที่สูงขึ้น อาจสะท้อนถึงศักยภาพของเศรษฐกิจไทยทำให้ดึงดูด FDI โดยรวมในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานอาหาร อย่างไรก็ตาม FDI ในภาคอาหารโดยตรงอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น มากกว่าการส่งออกสุทธิ เช่น นโยบายรัฐ ต้นทุนการผลิต และภาวะเปียบด้านอาหารของตลาดโลก นักลงทุนในภาคอาหารอาจสนใจตลาดภายในประเทศมากกว่าการส่งออก ทำให้การส่งออกสุทธิไม่มีผลกระทบต่อ FDI ในภาคนี้โดยตรง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อ FDI อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าโดยรวมและภาคอาหาร หมายความว่า ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นจะทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Somsak Chotchuang [4] ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยมีการเติบโตและขยายตัวจะแสดงถึงอุปสงค์ และขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้น เป็นแหล่งผลิตที่มีประสิทธิภาพและมีอำนาจซื้อสูง ทำให้สามารถดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Vilasinee Phuditsinnapatra et al. [8] ที่กล่าวไว้ว่า GDP เป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนภาพรวมของเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ ซึ่งนักลงทุนต่างชาติสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในประเทศที่มี GDP สูงกว่า เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างผลตอบแทนที่ดีขึ้น อันเนื่องมาจากขนาดตลาดที่กว้างขวางขึ้นและศักยภาพการเติบโตของตลาดที่สูงขึ้น

ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย (WAG_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sayamol Punprasert et al. [7] ที่กล่าวไว้ว่า ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นบ่งบอกถึงความสามารถและทักษะของแรงงานที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Somsak Chotchuang [4] ที่กล่าวไว้ว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่สูงขึ้น ส่งผลให้ลดการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phatarawut Songkitboon [6] ที่กล่าวไว้ว่า ในมุมมองของประเทศผู้ลงทุนนั้นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เลือกมาลงทุนในต่างประเทศแทนการลงทุนในประเทศตนเองคือ ค่าจ้าง เนื่องจากประเทศผู้ลงทุนส่วนใหญ่เป็นประเทศพัฒนา (Advanced economies) ซึ่งมีอัตราค่าจ้างที่ค่อนข้างสูงทำให้ต้องการออกการลงทุนในประเทศอื่นที่มีค่าจ้างต่ำกว่า เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (RDE_{t-1}) มีความสัมพันธ์เชิงทิศตรงข้ามกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้า (FDI) สะท้อนให้เห็นว่าการลงทุนด้าน R&D ในประเทศนั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนต่างชาติ หรือ R&D อาจไม่ได้ถูกแปลงเป็นนวัตกรรมเชิงพาณิชย์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่ส่งผลต่อความน่าสนใจของตลาด ในสายตานักลงทุนต่างชาติ แม้โดยทฤษฎีแล้วค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ภายในประเทศจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในประเทศ [9] ซึ่งควรเป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า R&D expenditure (RDE) มี

ความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่า FDI รวม ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบนวัตกรรมในประเทศไทย กล่าวคือ การลงทุนด้าน R&D อาจยังไม่สามารถแปลงเป็นนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือยังขาดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงระหว่างภาควิจัย ภาคอุตสาหกรรม และนักลงทุนต่างชาติ นอกจากนี้ อาจมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างลักษณะของงานวิจัยภายในประเทศกับความต้องการของ FDI โดยเฉพาะในภาคอาหารที่ต้องการเทคโนโลยีขั้นสูงด้าน automation, food innovation, traceability หรือ green packaging ซึ่ง R&D ภายในประเทศอาจยังมุ่งเน้นด้านพื้นฐานหรือด้านวิชาการมากกว่าการประยุกต์เชิงอุตสาหกรรม

5.สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ทั้งในภาคอุตสาหกรรมอาหารและภาพรวมประเทศ

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	
	Y1: FDI _F ภาคอาหาร	Y2: FDI รวม
X1: มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิปีที่ผ่านมา (NFE)	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์ เชิงลบ
X2: การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (GDP)	มีความสัมพันธ์ เชิงลบ	มีความสัมพันธ์ เชิงบวก
X3: การเติบโตของค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย (WAG)	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์ เชิงบวก
X4: การเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ECR)	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
X5: อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศไทยปีที่ผ่านมา (INF)	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
X6: จบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาปีที่ผ่านมา (RAD)	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์ เชิงลบ

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า

- 1) การส่งออกอาหารสุทธิ ไม่ได้เป็นแรงจูงใจโดยตรงที่ดึงดูด FDI เข้ามาในภาคอาหารของไทย ดังนั้น นโยบายที่มุ่งส่งเสริมการส่งออกอาหารเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอในการจูงใจการลงทุนจากต่างประเทศ จำเป็นต้องมีมาตรการเชิงโครงสร้าง เช่น การยกระดับนวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบสิทธิประโยชน์ที่เจาะจงสำหรับ FDI ในห่วงโซ่อุปทาน
- 2) FDI รวมมีแนวโน้มตอบสนองต่อปัจจัยภาพรวมเศรษฐกิจ เช่น GDP และค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ซึ่งอาจสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจโดยรวม ในขณะที่ FDI เฉพาะในภาคอุตสาหกรรมอาหาร ไม่ตอบสนองต่อปัจจัยใด ๆ อย่างมีนัยสำคัญ นอกจาก GDP อาจเป็นเพราะการลงทุนในภาคนี้ต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น เช่น โครงสร้างห่วงโซ่อุปทานการผลิต เทคโนโลยีเฉพาะทาง หรือมาตรฐานส่งออก ซึ่งไม่สะท้อนในตัวแปรมหภาคที่ใช้วิเคราะห์

ข้อจำกัดของงานวิจัย

แม้ว่างานวิจัยนี้จะใช้แบบจำลองถดถอยพหุคูณเชิงเส้นกับข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคกับการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย แต่การใช้ข้อมูลระยะยาวเพียง 21 ปี (พ.ศ. 2545–2566) ซึ่งมีจำนวนจุดข้อมูลจำกัด อาจส่งผลต่อความแม่นยำของค่าสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่พบว่า มูลค่าการส่งออกอาหารสุทธิ (Net Food Export: NFE) ไม่มีความสัมพันธ์กับ FDI ในภาคอาหารและมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ FDI รวม แสดงให้เห็นว่าการเติบโตของการส่งออกอาหารไม่ได้กระตุ้นให้เกิดการลงทุน

จากต่างประเทศในอุตสาหกรรมอาหารโดยตรง อาจเนื่องจากตลาดส่งออกอาหารไทยถูกขับเคลื่อนโดยผู้ประกอบการภายในประเทศที่มีศักยภาพสูงอยู่แล้ว จึงไม่จูงใจให้เกิดการลงทุนใหม่จากต่างประเทศในภาคอาหาร จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) ควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการส่งออกอาหารไทยกับนักลงทุนต่างประเทศในรูปแบบ Joint Venture หรือ OEM Partnership เพื่อลดการแข่งขัน และสร้างแรงจูงใจให้ FDI เข้ามาเสริมความสามารถในห่วงโซ่อุปทานอาหาร เช่น การแปรรูปขั้นสูง บรรจุภัณฑ์ โลจิสติกส์เย็น และเทคโนโลยีอาหาร

2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ควรออกแบบสิทธิประโยชน์เฉพาะสำหรับ FDI ที่เข้ามาในลักษณะ การลงทุนหรือกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดการใช้หรือการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ไม่ได้มุ่งเพียงเพิ่มกำลังการผลิต เช่น การให้สิทธิลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ร่วมลงทุนใน Food Tech และนวัตกรรมอาหารแห่งอนาคต

3) กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) ควรเชื่อมโยงผลประโยชน์จาก FTA ให้เกิดการสร้างแรงจูงใจด้านการลงทุนที่สอดคล้องกับศักยภาพด้านการส่งออกอาหารของไทย

จากผลการวิจัยที่พบว่า GDP และค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ FDI รวม ขณะที่ NFE และค่าใช้จ่ายด้าน R&D มีความสัมพันธ์เชิงลบ แสดงให้เห็นว่า FDI รวมมีแนวโน้มตอบสนองต่อภาพรวมของเศรษฐกิจในประเทศมากกว่าศักยภาพเฉพาะด้านการส่งออกอาหารจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4) กระทรวงแรงงานและกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรร่วมกันผลักดันการยกระดับแรงงานฝีมือเฉพาะทางในภาคอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อเพิ่มคุณภาพแรงงาน ควบคู่กับการควบคุมต้นทุนแรงงานให้สามารถแข่งขันได้ และตอบสนองต่อความต้องการของนักลงทุน

5) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรจัดทำนโยบายเชิงพื้นที่เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในจังหวัดที่มีศักยภาพด้านแรงงานและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหรือนิคมอุตสาหกรรมอาหารที่มีคลัสเตอร์อาหารครบวงจร

6) หน่วยงานด้าน R&D เช่น สวทช. (NSTDA) ควรทบทวนการลงทุนด้านวิจัยในภาคอาหาร โดยปรับงบประมาณหรือโครงการให้เชื่อมโยงกับการลงทุนของภาคเอกชนหรือความต้องการของตลาดโลก เพื่อลดช่องว่างระหว่าง R&D และ FDI ที่เกิดจากการขาดการเปลี่ยนแปลงสู่นวัตกรรมเชิงพาณิชย์

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยต่อยอดในอนาคต

1) ควรมีการวิจัยที่เจาะลึกศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง FDI ในกิจกรรมสนับสนุนภาคอาหาร เช่น โลจิสติกส์เย็น บรรจุภัณฑ์อาหาร และเทคโนโลยีควบคุมคุณภาพอาหาร ว่า FDI ในกิจกรรมเหล่านี้มีผลต่อความสามารถในการส่งออกอาหารของไทยหรือไม่ และในทางกลับกัน การเติบโตของการส่งออกจะสามารถจูงใจการลงทุนในภาคบริการที่เกี่ยวข้องอย่างไร

2) การวิเคราะห์ผลกระทบของ ความเสี่ยงเชิงนโยบาย เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษี ข้อกำหนดด้านสุขอนามัยอาหาร หรือการควบคุมมาตรฐานสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการ CBAM และ Green Policy การเริ่มบังคับใช้มาตรการ Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) ของสหภาพยุโรป ตั้งแต่ปี 2026 เป็นต้นไป อาจกลายเป็นแรงกดดันใหม่ต่อผู้ส่งออกอาหารหรือ FDI หรือไม่ โดยเฉพาะกลุ่มที่ใช้พลังงานเข้มข้นหรือปล่อยคาร์บอนสูงความจำเป็นในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ Carbon Neutral Supply Chain และการใช้ Green Energy จะกลายเป็นปัจจัยใหม่ที่นักลงทุนใช้ตัดสินใจและมีผลกระทบต่อระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในภาคอาหาร

6. เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] Office of Agricultural Trade Policy and Strategy, Trade Policy and Strategy Office, Ministry of Commerce. (2024). Guidelines for expanding the market for Thai food products. (In Thai)
- [2] UN Trade & Development. (2023). General profile: Thailand. Retrieved from <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/764/index.html>.
- [3] National Food Institute, Food Intelligence Center. (2024). Thailand food industry profile 2023: Roles and importance of the food industry to the Thai economy. Retrieved from <https://fic.nfi.or.th/infographic-detail.php?id=98>.
- [4] Somsak Chotchuan. (2014). Macroeconomic Factors Influencing Foreign Direct Investment in Thailand. *Journal of Economics and Management Strategy*, 1(1), 49–59. (In Thai)
- [5] Thaniya Okapanom and Thitiwan Sricharoen. (2016). Factors Affecting Foreign Direct Investment in Thailand. *Journal of Business Administration, Economics and Communication*, 11(2), 75–88. (In Thai)
- [6] Phatarawut Songkitboon. (2018). *Factors Affecting Foreign Direct Investment in Thailand*. [Master of Economics]. University of the Thai Chamber of Commerce. (In Thai)
- [7] Sayamol Punprasert, Yardroong Mawongwai, and Wongsakorn Nilsom. (2019). Factors Affecting Foreign Direct Investment from the Netherlands in Thailand's Processed Food Industry. *Kaen Kaset Journal*, 47(Special Issue 1), 877–882. (In Thai)
- [8] Vilasinee Phuditsinnapatra, Sahanon Tungbenchasirikul and Thanaporn Sethjinda. (2022). Factors Affecting the Foreign Direct Investment in Thailand: Do Political Events Play a Role? *Journal of Community Development Research*. 15 (4): 14-28. (In Thai)
- [9] OECD (2015) *The Innovation Imperative: Contributing to Productivity, Growth and Well-Being*, OECD Publishing, Paris.